

HET BROEDEN VAN DE ASCHGRAUWE KUIKENDIEF.

67

waar ge de blauwe centaurea's vinden kunt, bindt die bijeen door een bies en ge hebt een prachtige ruiker, sprekend van »hoop en verhooring«; snij brem en hei, maar vertrap toch geen golvend korenveld om die ééndagsklaprozen, die uitvallen als gij ze poogt te bemachtigen. Herinner u dan Gezelles woorden:

Waaromme en laat gij 't mensch, door u niet aangeraakt?
't Onverbeterbare en schoonste van
de schoonheid, daar geen menschenhand ooit aan en kan.

Nu wil ik eindigen. Ik heb verteld van de gevaren waaraan de schoonste flora-kinderen in binnen- en buitenland blootstaan. In ons land hebben vooral de anemonen veel te lijden van plukgrage handen. Later komen de lelietjes der dalen, de primula's en de orchideeën, welke laatste merkwaardige plantengroep helaas niet alleen van leeken, maar ook van te vurige verzamelaars veel te verduren heeft gehad. Maar nu de natuurliefhebberij, dank zij de goed-gevoerde propaganda, een zuiverder standpunt is gaan innemen, nu men de natuur niet meer zoo algemeen als een »res nullius« (niemands goed) beschouwt en men ook zonder planten uitgraven een goed botanist, zonder vogelnest- of eierenverzameling een goed ornitholoog kan zijn, nu veronderstel ik, dat vele merkwaardige wilde planten zullen kunnen groeien en bloeien en vogels met rust gelaten worden, op plaatsen, waar natuurvrienden zich tot taak gesteld hebben, de bescherming op zich te nemen, zoodat men op voorjaarswandelingen geen weggegooiden bouquetten aan den wegberm vindt liggen, welke stille getuigen zijn van Guido Gezelle's woorden als hij spreekt in zijn gedicht »Hebt meelijken

..... laat
hun schoonheid ongeschonden
die schoonder is onaangeroerd
onvast en ongebonden.

Nijmegen.

D. J. VAN DER VEN.

IS HET BROEDEN VAN DE ASCHGRAUWE KUIKENDIEF, CIRCUS PYGARGUS (L.), IN NEDERLAND NIMMER BEWEZEN?

IN een voortreffelijk geschreven en ook om den inhoud zéér lezenswaardig artikel van den heer A. B. Wigman in »Op de Hoogte« van December 1911, »Paria's« getiteld en dat verschillende bij ons inheemsche dagroofvogels behandelt, lees ik op pag. 712: »De grauwe kuikendief, *Circus pygargus* (L.), zou volgens Albarda hier wel eens broeden, maar 't is nog niet bewezen.

Ik zou op deze bewering niet terugkomen, ware het niet, dat ze mij, juist uit de pen van den heer W., zoo onverklaarbaar voorkomt.

In *D. L. N.* van 15 September 1911 toch, meende ik een door den heer W. verondersteld broedgeval van het Snelleken, op grond van verschillende, moeilijk te weerleggen gegevens, aan den Aschgrauen kuikendief te moeten toeschrijven. Ik gaf toen geen nadere bewijzen voor het broeden van de Aschgrauwe kuikendief in Nederland, omdat ik dacht, dat zulks ganschelijk overbodig ware.

Nu het mij, van geachte zijde daarop opmerkzaam gemaakt, blijkt, dat de heer W. het broeden van *Circus pygargus* (L.) in ons land, ook na het door mij meegedeelde en persoonlijk geconstateerde broedgeval, in twijfel blijft trekken, zou ik gaarne op de volgende mededeelingen en feiten willen wijzen.

Albarda schreef in 1897 van den Aschgrauwen kuikendief: »Nestelt niet zelden in opene bosschen en in de duinen. Broedende gevonden in Noord- en Zuid-Holland, Noord-Brabant, Gelderland, Overijssel, Drente en Friesland.«¹⁾ Dat Albarda niet onjuist was ingelicht, is door latere waarnemingen herhaaldelijk bewezen.

In Juli 1899 werd op de Eere bij Steenwijkerwolde een nest met drie jonge Grauwe kuikendieven gevonden, die in »Artis« belandden. Mr. R. baron Snouckaert van Schauburg schreef er over in *D. L. N. V.* pag. 98: »Dit nest bevond zich op den grond in een jong dennenbosch; het had een paar kleine zijnesten, in elk waarvan zich een jong bevond. Het groote eigenlijke nest was geheel bekleed met hazen- en konijnenwol. Een der oude vogels werd geschoten, terwijl hij een jongen fazant in zijne klauwen medevoerde«. De heer S. voegt hier nog aan toe, dat hij in den zomer van 1899 herhaaldelijk een paar dezer kuikendieven waargenomen heeft op de heide tusschen Leersum en Doorn.

In »Avifauna Neerlandica« lees ik: »Ik voor mij heb de soort (*pygargus pygargus* (L.) in den broedtijd niet anders aangetroffen dan op de heide. Zij broedt bij ons in bijna alle provinciën; bij de door Albarda opgegeven kunnen Utrecht en Limburg worden gevoegd. Broedt ook op Terschelling, Ameland, Schiermonnikoog in de duinen. Pulli van Ameland van 21 Juli 1905 bevinden zich in Artis.«²⁾

En tenslotte zou ik er nog op willen wijzen, dat in den Zomer van 1911 een nest van den Aschgrauwen kuikendief met eieren door den heer R. Tepe onder Elspeet is gefotografeerd en twee nesten met jongen en ook de oude vogels zelf door den heer Ad. Burdët op Texel.

Na dit alles hoop ik den heer Wigman overtuigd te hebben, dat het broeden van de Aschgrauwe kuikendief in ons land wel degelijk is bewezen geworden.

Ede (Gr.)

J. L. F. DE MEIJERE.

NACHTELIJKE EXCURSIES.

(Vervolg).

IV.

HET sterrenbeeld Andromeda levert niet bijzonder veel merkwaardigs op. Wie onder u echter over een eenigszins krachtigen kijker beschikt moet dien eens richten op γ . Deze ster is drievoudig. Door een middelmatigen telescoop vertoont zij zich reeds als een dubbelster. Een heel sterk instrument laat ook de derde ster zien. De 2 sterren die u waarschijnlijk zult zien, zijn mooi oranje en groen gekleurd.

Even rechts boven de ster, die op ons kaartje tusschen d en r van het woord »Andromeda« staat, ziet u met het bloote oog op een helderen avond een klein wazig vlekje. Dat is de beroemde nevelvlek ϵ Andromedae. Dit is de eerste nevelvlek die werd opgemerkt. Door zeer machtige kijkers vertoont deze nevelvlek zich als een licht, dat achter een hoornen plaatje schijnt. Veel weten we van die zonderlinge lichamen nog niet af. Waarschijnlijk is het lichtgeven niet een gevolg van warmte, maar van electricische werkingen of chemische z.g.n. koude gloeiing.

Daar op het kaartje op pag. 573 vorige jaarg. het sterrenbeeld »Voerman« slechts gedeeltelijk voorkomt, heb ik hier nog een kleine schets ervan gegeven.

Capella, de helderste ster, is 72 lichtjaren van ons verwijderd.

ϵ is aan een onregelmatige verandering onderhevig. Ik heb deze ster in 1900 en 1901

¹⁾ Mr. H. Albarda, *Aves Neerlandicae* (1897) pag. 52.

²⁾ Mr. Dr. R. C. E. G. J. Baron Snouckaert van Schauburg, *Avifauna Neerlandica* (1908), pag. 64.